bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі: ***KZ45VPY00102718***
2020

БӨЛІМ: МЕКТЕПАЛДЫ ДАЯРЛЫҚ СЫНЫП

Сөйлеуді дамыту "Менің отбасым"

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
24.11.2020	https://bilimger.kz/85633/

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің технологиялық картасы

Білім беру саласы: Қатынас

Бөлімі: Балалар көркем әдебиеті

Тақырыбы: «Төлдер айтысы».

Мақсаты:Үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, тереңдету. Адамзатқа тигізетін пайдасы туралы олардан алынатын өнімдер жайлы мағлұмат беру.

Балалардың ойлау, қиялдау, сөйлеу, қабілеттерін арттыру.

Үй жануарларын қорғауға, оларға қамқорлық жасауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: үй жануарларының суреттері, дидактикалық ойынға қажетті құрал-жабдықтар, карточкалар.

Әдіс-тәсілдері: сұрақ-жауап, түсіндіру, әңгімелеу, көрнекілік, топтық жұмыс, ойын.

Пәнаралық байланыс: қоршаған орта, тіл дамыту, шығармашылық

Барысы:

I. Ұйымдастыру. Психологиялық дайындық. Шаттық шеңбері:

Үлкенге де сіз,Кішіге де сіз.

Бар адамға құрметпен,Бас иеміз біз.

II. Ұйымдастырылған іс-әрекеті.

1. Қазақ халқының ежелгі кәсібі мал бағу. Ол сауса сүт, сойса ет, кисе киім, мінсе көлік. Халық малды өте қастерлеген. Сондықтан көптеген мақал-мәтелдер, жұмбақ, өлеңдер, тыйым сөздер, аңыз әңгімелер айтып кеткен.

-Төрттүлікмалғанелержатады? Айтақойындаршы. (Сиыр, түйе, жылқы, қой, ешкі).

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Олардыңтөлдеріқалайаталады? (бұзау, бота, құлын, қозы, лақ).

Бұлжануарларды не себептіүйжануарларыдепатаған? (себебіоларүймаңындаұстап, адамдаркүтіп-баптайды).

БүгінбіздіңсабағымызғаҚаңбақ шал келіпті. Оныңкімекенінбарлығымызбілеміз, иә. Олсендердіңбүгінгібілімдеріңдісынамақшы, өзіментапсырмалар да алыпкеліпті.

Қараңдаршы, ҚаңбақшалдыңжанындаСиқырлысандығы бар екен. Сандықтыңішінежануарлардықамапқойыпты. Сиқырлысандықтажасырылғанүйжануарларынбосатуүшіноларturалытақпақтарайтуқажет.

2. ***«Сиқырлысандық» ойыны.***

Құлыншағым құндызымҚұлдырайды шабады

Жылтылдаған жұлдызымҚұстай қанат қағады.

Ең зор түлік – түйемінТікенді шөпті сүйемін

Пайдалансаң, сүтім шұбатымДертке дауа жанға қуат .

Мүйізі айдай иілгенМұрнын көкке шүйірген

Ірімшік пенен құрт майыЖегенде тілді үйірген

Ақ бұзауым ұнайдыМө мө деп сүт сұрайды

Ақ бұзауды бағамынАпамнан алғыс аламын

Кіп-кішкене момақанҚошақанды ұнатам

Сүйеді апам қозым депҚошақаным өзің деп

«Құлдыр – құлдыр құлыншақЖібек жолды құлыншақ

Жүйріктігі құйындайҚұлыншақты мін де шап

Айналайын ботамҚандай күлте жотаң

Табандарың жалпақ Теріп жейсің жантақ

— жақсы балалар, біз барлық жануарларды босаттық. Олай болса, қаңбақ шал сендердің жауаптарыңа риза болып ***, «Жануарлар әлемі»*** бейне жазбасын тарту етеді. Тамашалайық

2. Төлдер жайлы көптеген ертегілер бар, соның ішінде ***«Төлдер айтысы»*** ертегісін оқып берейін.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Бір жерге жиналған лақ, құлын, бұзау, қошақан мен бота «Біздің иеміз қайсымызды жақсы көреді?» -деп бір-бірінен сұрастырды.

Сонда лақ тұрып:-Мә-ә,мә-ә мені жақсы көреді.Адам біздің сүтімізді ішіп, Түбітімізді киімге пайдаланады,-дейді.

Сонда құлын бір кісінеп алды да:-Лақ ,сен орынсыз мақтанба. Бізденқазы-қарта ,шұжық, қымызалады.Адамыңмінсе көлігі де біз,-дейді.

Бұзаутұрып:-Сендербосқамақтанасыңдар, адамтіршілігінееңқолайлы-сиыр малы. Бізденшелек-шелексүт, қарын-қарын май, ірімшікалады.Иемізгебізденпайдалы мал жок-дейді.

Қошақантұрып:-Сендербосқамақтанасыңдар, иемменіжақсыкөреді.

Адам киетінкиім-кешеккеқажеттіматалар, үйдегітөсенішбіздіңжүнімізденжасалады, бізденпайдалысыжоқ,- дейді.

Бота тұрып:-Бәріңнен де иемізменіжақсыкөреді. Бізденалатыншұбаттыңемдікқасиетінайтсаңшы. Оғанешнәрсежетпейді,-дейді.

Осы кездеадам:-Төлдерім, сендербосқаталаспандар, Әрқайсыңныңөзорындарың бар, адамүшінбәрің де керексіңдер!-дейді.

Ертегіжайлысұрақ-жауап. Ертегі не туралыекен? Адамғақайжануаркөбіреккерек? Ертегіде қандай төлдердің аттары аталды?

3.Сегіту сәті. 4. «Ой қозғау» Жануарларды дыбысынан тану (бейне жазба)

5. ***Ертегіні сахналау.***Олай болса, ертегіні қойып көрейік, кәне! Кім лақ ,қозы, құлын, бота, бұзау болғысы келеді, кім жақсы түсінді екен? (ертегі желісімен қойылым көрсету.)
6. 6***. Ойлан тап»*** жасырылған жұмбақтың шешуін табу

7.Дидактикалық ойын. «Не артық?» Үй жануарларының арасындағы артық заттарды жануарларды алып тастау

Қорытынды.Сонымен, бүгінгі тақырыбымыз не туралы болды? -Балалар,үй жануарларының адамзатқа қандай пайдасы бар? Оларды күтіп баптау үшін біз не істейміз? Оларға уақтылы жем-шөбін беріп, қорасын тазалап отыру қажет.Үй жануарларының төлдері бар. Олар: Бота, құлын, бұзау, қозы, лақ.

8. Марапаттау. (Смайликтер)

Күтілетін нәтиже.Төрт түлік мал туралы түсінік қалыптасады. Төрт түліктің төлдерінің атын атай біледі және олар туралы мағұлмат алады. Төрт түлік туралы тақпақ және жұмбақтар шеше біледі.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің технологиялық картасы

Білім беру саласы: Қатынас

Бөлімі: Балалар көркем әдебиеті

Тақырыбы: «Төлдер айтысы».

Мақсаты:Үй жануарлары туралы түсініктерін кеңейту, тереңдету. Адамзатқа тигізетін пайдасы туралы олардан алынатын өнімдер жайлы мағлұмат беру.

Балалардың ойлау, қиялдау, сөйлеу, қабілеттерін арттыру.

Үй жануарларын қорғауға, оларға қамқорлық жасауға, ұқыптылыққа тәрбиелеу.

Көрнекілігі: үй жануарларының суреттері, дидактикалық ойынға қажетті құрал-жабдықтар, карточкалар.

Әдіс-тәсілдері: сұрақ-жауап, түсіндіру, әңгімелеу, көрнекілік, топтық жұмыс, ойын.

Пәнаралық байланыс: қоршаған орта, тіл дамыту, шығармашылық

Барысы:

I. Ұйымдастыру. Психологиялық дайындық. Шаттық шеңбері:

Үлкенге де сіз,Кішіге де сіз.

Бар адамға құрметпен,Бас иеміз біз.

II. Ұйымдастырылған іс-әрекеті.

1. Қазақ халқының ежелгі кәсібі мал бағу. Ол сауса сүт, сойса ет, кисе киім, мінсе көлік. Халық малды өте қастерлеген. Сондықтан көптеген мақал-мәтелдер, жұмбақ, өлеңдер, тыйым сөздер, аңыз әңгімелер айтып кеткен.

-Төрттүлікмалғанелержатады? Айтақойыңдаршы. (Сиыр, түйе, жылқы, қой, ешкі). Олардыңтөлдеріқалайаталады? (бұзау, бота, құлын, қозы, лақ).

Бұлжануарларды не себептіүйжануарларыдепатаған? (себебіоларүймаңындаұстап, адамдаркүтіп-баптайды).

БүгінбіздіңсабағымызғаҚаңбақ шал келіпті. Оныңкімекенінбарлығымызбілеміз, иә. Олсендердіңбүгінгібілімдеріңдісынамақшы, өзіментапсырмалар да алыпкеліпті.

Қараңдаршы, ҚаңбақшалдыңжанындаСиқырлысандығы бар екен. Сандықтыңішінежануарлардықамапқойыпты. Сиқырлысандықтажасырылғанүйжануарларынбосатуүшінолартуралытақпақтарайтуқажет.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

2. ***«Сиқырлысандық» ойыны.***

Құлыншағым құндызымҚұлдырайды шабады

Жылтылдаған жұлдызымҚұстай қанат қағады.

Ең зор түлік – түйемінТікенді шөпті сүйемін

Пайдалансаң, сүтім шұбатымДертке дауа жанға қуат .

Мүйізі айдай иілгенМұрнын көкке шүйірген

Ірімшік пенен құрт майыЖегенде тілді үйірген

Ақ бұзауым ұнайдыМө мө деп сүт сұрайды

Ақ бұзауды бағамынАпамнан алғыс аламын

Кіп-кішкене момақанҚошақанды ұнатам

Сүйеді апам қозым депҚошақаным өзің деп

«Құлдыр – құлдыр құлыншақЖібек жолды құлыншақ

Жүйріктігі құйындайҚұлыншақты мін де шап

Айналайын ботамҚандай күлте жотаң

Табандарың жалпақ Теріп жейсің жантақ

— жақсы балалар, біз барлық жануарларды босаттық. Олай болса, қаңбақ шал сендердің жауаптарыңа риза болып ***, «Жануарлар әлемі»*** бейне жазбасын тарту етеді. Тамашалайық

2. Төлдер жайлы көптеген ертегілер бар, соның ішінде ***«Төлдер айтысы»*** ертегісін оқып берейін.

Бір жерге жиналған лақ, құлын, бұзау, қошақан мен бота «Біздің иеміз қайсымызды жақсы көреді?» -деп бір-бірінен сұрастырды.

Сонда лақ тұрып:-Мә-ә,мә-ә мені жақсы көреді.Адам біздің сүтімізді ішіп, Түбітімізді киімге пайдаланады,-дейді.

Сонда құлын бір кісінеп алды да:-Лақ ,сен орынсыз мақтанба. Бізденқазы-карта ,шұжық, қымызалады.Адамыңмінсе көлігі де біз,-дейді.

Бұзаутұрып:-Сендербосқамақтанасыңдар, адамтіршілігінееңқолайлы-сиыр малы. Бізденшелек-шелексүт, қарын-қарын май, ірімшікалады.Иемізгебізденпайдалы мал жок-дейді.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Қошақантұрып:-Сендербосқамақтанасыңдар, иемменіжақсыкөреді.

Адам киетінкиім-кешеккеқажеттіматалар, үйдегітөсенішбіздіңжүнімізденжасалады, бізденпайдалысыжоқ,- дейді.

Бота тұрып:-Бәріңнен де иемізменіжақсыкөреді. Бізденалатыншұбаттыңемдікқасиетінайтсаңшы. Оғанешнәрсежетпейді,-дейді.

Осы кездеадам:-Төлдерім, сендербосқаталаспандар, Әрқайсыңныңөзорындарың бар, адамүшінбәрің де керексіңдер!-дейді.

Ертегіжайлысұрақ-жауап. Ертегі не туралыекен? Адамғақайжануаркөбіреккерек? Ертегіде қандай төлдердің аттары аталды?

3.Сегіту сәті. 4. «Ой қозғау» Жануарларды дыбысынан тану (бейне жазба)

5. ***Ертегіні сахналау.***Олай болса, ертегіні қойып көрейік, кәне! Кім лақ ,қозы, құлын, бота, бұзау болғысы келеді, кім жақсы түсінді екен? (ертегі желісімен қойылым көрсету.)
6. 6***. Ойлан тап»*** жасырылған жұмбақтың шешуін табу

7.Дидактикалық ойын. «Не артық?» Үй жануарларының арасындағы артық заттарды жануарларды алып тастау

Қорытынды.Сонымен, бүгінгі тақырыбымыз не туралы болды? -Балалар,үй жануарларының адамзатқа қандай пайдасы бар? Оларды күтіп баптау үшін біз не істейміз? Оларға уақтылы жем-шөбін беріп, қорасын тазалап отыру қажет.Үй жануарларының төлдері бар. Олар: Бота, құлын, бұзау, қозы, лақ.

8. Марапаттау. (Смайликтер)

Күтілетін нәтиже.Төрт түлік мал туралы түсінік қалыптасады. Төрт түліктің төлдерінің атын атай біледі және олар туралы мағұлмат алады. Төрт түлік туралы тақпақ және жұмбақтар шеше біледі.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.